

Ráceve Város Önkormányzatának

Környezeti Fenntarthatósági Terve

2009. május

1.	Bevezető.....	5
2.	Környezeti és környezetvédelmi helyzetkép.....	7
2.1.	A környezeti elemek állapota.....	7
2.1.1.	Levegő.....	7
2.1.2.	Vizek.....	9
2.1.2.1.	Felszíni vizek.....	9
2.1.2.2.	Felszín alatti vizek.....	9
2.1.3.	A szennyvíz felosztottsága, elvezetése:.....	10
2.1.4.	Föld.....	10
2.1.4.1.	Az emberi tevékenységi hatása a kialakult talajminőségre..	11
2.1.5.	Természetvédelem.....	11
2.1.5.1.	Élővilág.....	11
2.1.5.2.	Védett természeti értékek.....	11
2.2.	Település és épített környezet.....	12
2.2.1.	Infrastruktúra.....	12
2.2.1.1.	Úthálózat.....	12
2.2.1.2.	Köztisztaság, hulladékkezelés.....	12
2.2.1.3.	Épített környezet.....	12
2.2.1.4.	Zaj- és rezgésterhelés.....	13
2.2.1.5.	Üzemi zaj:.....	14
2.2.1.6.	A lakosság tudatformálása.....	15
3.	Fenntarthatósági tervek és célok.....	15
3.1.	A települési környezet tisztasága.....	15
3.1.1.1.	Csapadékvíz-elvezetés.....	16
3.1.1.2.	Közmű hulladékkezelés.....	17
3.1.1.3.	Zaj- és rezgés elleni védelem.....	18
3.1.1.4.	Levegőtisztaság védelem.....	19
3.2.	Ivóvízellátás.....	21
3.3.	Energiagazdálkodás.....	22
3.4.	Zöldterület-gazdálkodás.....	23

3.5.	Természeti és építészeti értékek védelme.....	24
3.6.	Helyi közlekedésszervezés.....	25
3.7.	Az épített környezet védelme.....	25
4.	A célok eléréséhez szükséges intézkedési program	26
4.1.	Szervezéssel, intézkedéssel megoldható feladatok.....	26
4.2.	Településüzemeltetési többletköltséggel járó feladatok.....	27
4.3.	Beruházási és fejlesztési forrásokat igénylő feladatok	28
4.4.	Nagyberuházások megvalósítását igénylő feladatok	28

Bevezető

Mi a fenntartható fejlődés?

Az emberiség, az egyes emberek és társadalmak közvetlenül vagy a gazdaság révén szükségleteik kielégítése érdekében természetes környezetükből veszik el azokat a javakat, amelyeket a földi rendszer létezése óta felhalmozott. A fenntarthatóság biztosítása azt kívánja tőlünk, hogy a jelen és jövő generációk létfeltételeihez szükséges természeti és épített környezet minőségét, értékeit megőrizzük. Ettől a rendszertől az ember annyit és olyan körülmények között vehet el, hogy ne sértse saját létkielégítésének jövőbeli esélyeit. A fenntartható fejlődés célja mindezek értelmében az emberi társadalom fenntartása.

Ebben a feladatban a környezet feltételként jelenik meg, amely azt jelenti, hogy addig a mértékig használhatjuk természetes környezetünk erőforrásait, amíg nem sértjük annak megújulási lehetőségét. A gazdaság a társadalom fenntartásának és ezen keresztül a környezet használatának eszköze. Ezt az eszközt bölcsen, a társadalom hasznára, a környezet sérelme nélkül kell használnunk.

A klímaváltozás kockázata két módon jut érvényre: egyfelől visszafordíthatatlan vagy csak igen nagy erőfeszítésekkel korrigálható veszteségeket (emberi egészségkárosodás/többlethalálozás, pótolhatatlan biodiverzitás csökkenése, módosuló hidrológiai ciklus stb.) okoz, másfelől tekintélyes anyagi erőforrásokat (védekező, helyreállító tevékenységek növekvő ráfordításai) von el a további fejlődéstől-fejlesztésektől.

Ezért a növekvő klímaváltozás korunk egyik legfenyegetőbb, un. fenntarthatatlan folyamata. A klímaváltozás elleni védekezés, valamint az ahhoz történő kényszerű alkalmazkodás egyik leghatékonyabb rendezőelvé a manapság világszerte és hazánkban is egyre nagyobb figyelmet keltő: fenntartható fejlődés (a tov.: FF) gyakorlata

A fenntartható fejlődés lényege: olyan fejlődési-fejlesztési folyamatok együttese, amely az életminőség hosszú távú, egyenletesen biztosítható javulását szolgálja az adott ökológiai keretek között. Ezért a természeti erőforrásokkal, a környezettel való fenntartható gazdálkodásnak együtt kell érvényesülnie a jólét elérését, megtartását elősegítő gazdasági fejlődéssel, valamint a szociális esélyegyenlőség folyamatos növelésével - a FF fogalmában tehát a gazdasági, társadalmi fejlődést egységben kell értelmezni az ökológiai fenntarthatósággal (Szlávik 2004). Mára a fenntarthatóság jelentősége a nemzetközi és nemzeti intézmények célkitűző és tervező-stratégiai tevékenységében olyan domináns szerepet tölt be, hogy joggal említhetjük a XXI. század elejének „civilizációs fordulataként” (Gáthy 2005).

Az EU a tagállamok mellett felkért társult országokat is, hogy az EU stratégiával összhangban készítsék el saját stratégiájukat. A Bizottság a fenntartható fejlődés stratégiáját meghatározó alapelvekről szóló, 2005-ben született deklarációja szerint az Unió elkötelezett a fenntartható fejlődés mellett, amely minden politikáját és cselekedetét meghatározza. Az Unió megújított Fenntartható Fejlődés Stratégiájának jóváhagyása a 2006. júniusi Európai Tanács napirendjén szerepelt.

1992-ben Rio de Janeiróban rendezett ENSZ Környezet és Fejlődés Konferencián elfogadott „Agenda 21” program („LA 21”) értékelése kapcsán fogalmazódott meg a fenntartható fejlődés helyi, lokális programja.

Ezzel a modellel - általános „receptúrával” - a cél az, hogy elveket (vezérfonalat) fogalmazzon meg a helyi önkormányzat(ok), valamint a helyi lakosok, közösségek számára a fenntarthatóság tennivalóinak, helyi programjának kidolgozása, megvalósítása érdekében.

A „LA 21” program az általános érvényű fenntartható fejlődés konkrét, gyakorlati megvalósítását a helyi adottságok, érdekek alapján, az önkormányzat és a helyi lakosok, közösségek széleskörű együtt munkálkodásával javasolja folytatni. Az alapfeladat itt a helyi hatáskörben befolyásolható fejlődés (beruházások, fejlesztések, felújítások, intézkedések, szabályozás stb.) olyan irányú alakítása, amely mind jobban előtérbe helyezi „a helybeni” életminőség, környezeti állapot javítását, valamint a helyi erőforrások - talaj, vízkészlet, energia, emberi- és jövedelemtermelő erőforrások stb.- tartamos, azaz nem kimerítő kiaknázását. További fontos elvárás, hogy valamennyi nem helyi erőforrásra támaszkodó, de helyi felhasználásban szerepet játszó beruházó-fejlesztő, termelő-szolgáltató- és fogyasztó törekedjen a fenntarthatóságot figyelembe vevő megoldások, eljárások igénybe vételére, szokások kialakítására. Ennek megvalósíthatóságát a megfelelő politikai akarat megléte és helyi társadalmi-közösségi kultúra jellege együttesen szabja meg és egy racionális tervezési folyamat útján kimunkált stratégia foglalja rendezett keretbe. Az FFNS (fenntartható fejlődés nemzeti stratégia) globális összefüggéseket is tükröző, nemzeti szintű prioritásai és fókuszai - az előzőekkel is összefüggésben - a következők: (a) a gazdaság anyag- és energiaigényességének racionalizálása; (b) a fenntarthatatlan társadalmi folyamatok kezelése és szabályozása; (c) környezeti rendszerek fenntartható hasznosítása. Noha a fenntarthatóság ökológiai-természeti korlátai eltérő kockázatokat hordoznak és különböző súlyúak, mára az egyik leghangsúlyosabb problémakört: a klímaváltozásból eredő emberi- társadalmi következmények jelentik (Al Gore 2006). Ezért a klímaváltozás hatásai elleni védekezésre történő felkészülés - a klíma-alkalmazkodás - a globális, regionális és helyi fejlődés fenntarthatóságának egyik hangsúlyos részterületévé lépett elő.

A FF környezeti szempontjainak figyelembe vétele az Európa Terv keretében benyújtott pályázatnál:

Az Európa Terv projektjeinek tervezésekor javasolt eljárás a környezeti fenntarthatóságra történő hivatkozás és az azt szolgáló tervezett, gyakorlati törekvések bemutatása: ezért a pályázónak a környezeti fenntarthatóság elvének érvényesítését a pályázati dokumentáció egészében (célok, tevékenységek és eredmények stb.) érvényre kell juttatnia. A környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos tevékenységét összefoglalóan is értékelnie kell a pályázati adatlap megfelelő pontjaiban. A FF reális és ténylegesen érvényesíthető szempontjainak pályázatba történő megfelelő beépítése így "versenyelőnyt" jelent a pályázat elbírálása során.

Környezeti és környezetvédelmi helyzetkép

A környezetvédelmi program megalapozásához szükséges a környezeti állapot felmérése, a kialakult helyzet értékelése a problémák azonosításához és jellegük, súlyosságuk, megoldási lehetőségeik megítéléséhez. Meg kell vizsgálni, hogy a város környezetfejlesztési terve, a város általános rendezési terve és az egyes városrészek részletes rendezési tervei is tartalmazzanak-e környezetvédelmi munkarészeket. Ezek, valamint a környezetminőségi adatok, fejlesztésekkel összefüggő információk jó háttérrel szolgálnak a helyzet-értékeléshez, a megoldást igénylő problémák azonosításához.

A környezeti elemek állapota

Levegő

Magyarország levegőminőségi helyzete – az utóbbi évtizedekben, a nagy mennyiségben kibocsátott „hagyományos” légszennyező anyagok emissziójának csökkenése ellenére – sok területen még mindig nem kielégítő. A levegő minőségét a természeti tényezők mellett (talajviszonyok, uralgó szélirány, csapadék, stb.) elsősorban a mező- és erdőgazdálkodás, az ipar- és szolgáltatóipar, a közlekedés, valamint a lakossági tüzelés határozza meg. A mezőgazdaság főleg a gyér növény-borítottságú időszakokban zajló kiporzással és az állattartó telepek szag- és bűzhatásával szennyezi a levegőt. Az ipar szerkezetében. Ráckevén nincsenek nagy ipari üzemek, ami levegőtisztaság-védelmi szempontból kedvező. Szintén fontos tényező a térségi légszennyezettség. A Duna, mint légcsatorna, meghatározó szerepet játszik a település légszennyezettségi viszonyainak alakulásában, hiszen sok szennyezést felhígulását segíti elő, azonban ezen az úton érvényesül a százhalombattai olajfinomító mű szennyező hatása is.

Ráckeve közelében országos mérőállomás nincs, így konkrét emissziós levegő-szennyezettségi adatok hiányában csak térségi mérési eredmények alapján jelenthetjük ki, hogy az alap légszennyezettség nem jelentős, a levegő minőségére számottevően károsan ható helyi tényezők (je-

lentős légszennyező ipari üzemek) a közlekedést és a port kivéve nincsenek.

A távolabbról érkező légszennyezés mértéke sem számottevő. A technológiai eredetű levegőterhelés tehát elenyésző, a nitrogén-dioxid és kén-dioxid kibocsátás mind a fűtési, mind a nyári félévben megfelelő, nincs határérték túllépés.

Jelentős viszont a térségben a külterületi transzmissziós porhatás, a mezőgazdasági eredetű légszennyezés annak ellenére, hogy a mezőgazdasági termelés során keletkező növényi hulladék égetése tilos. A hulladék ártalmatlanításáról elsősorban komposztálással, ha ez nem lehetséges, elszállításával kell gondoskodni.

A kémiai légszennyező összetevők vonatkozásában a település levegője nem kifogásolható. A település területén a gázfűtés térnyerése kedvező hatású, már csak külterületi majorok, tanyák fűtése maradt hagyományos. A fűtése korszerűsítés után már csak a kerti hulladékok időszakos égetéséből származó szennyező anyagok (CO, NO, korom és egyéb bűzös anyagok) csökkentése, megszüntetése vár megoldásra. Az egyedi fűtéssel rendelkező lakóházakban a megfelelően karbantartott tüzelőberendezésekben csak az arra a berendezésre engedélyezett tüzelőanyagot szabad égetni. A háztartási fűtőeszközökben a tüzelőanyag egészségre káros égésterméket kibocsátó anyagot - különösen ipari hulladékot, műanyagot, gumit, vegyszert, festéket, stb. - nem tartalmazhat. Bejelentés kötelezett légszennyező forrás a településen nincs. Engedélyköteles a levegőterhelést okozó helyhez kötött légszennyező pontforrás, ha névleges hő-teljesítménye >- 140 kW.

Vizek

Felszíni vizek

A településen a legmeghatározóbb a Ráckevei (Soroksári)-Duna. A Ráckevei (Soroksári) Dunába a nagy Dunából betáplált, a vízzel érkező hordalék mennyisége 30-50 ezer m³ évente. Az iszaplerakódás mind fizikai, mind biológiai-kémiai értelemben komoly gondot okoz. Az egyelőre erősödő feltöltődési folyamat eredményeképpen a Duna-ág vízmélysége egyre kisebb, ezáltal egyre kevésbé tud megfelelni a vele szemben támasztott igényeknek és követelményeknek (öntöző- és ipari víz kivételek, belvízbefogadás, üdülés, vízi sport, hajózás, stb.). A feliszapolódás ugyanakkor különösen súlyosan érintette - érinti - az amúgy is kisebb vízmélységű mellékágakat, hókonyokat. Ezek tönkremenetele a jelenlegi feliszapolódási trendet alapul véve 10-15 éven belül befejeződne.

Már az előbbieken hivatkozott fenékiszap lerakódás a víztest mindenkori minőségére is közvetlen káros hatást fejt ki. Amellett hogy az iszap oxigénelvonó hatása a víztest oldott oxigéntartalmának csökkenésében jelentkeznek, az iszapban lévő növényi tápsók visszaoldódnak a víztestbe, növelve annak amúgy is erős eutrofizációs folyamatát. A meder iszaptalanító kotrásával e páratlan sokszínű érték fennmaradása hosszútávra biztosított lehet, illetve lesz.

Itt található Európa második legkiterjedtebb szőlője. A Dunavarsány, Szigetcsép, Szigetszentmiklós és Taksony térségében húzódó, összesen 700 hektár kiterjedésű úszóláp Európában a második helyen áll. Méretét tekintve csupán a Rhône-delta hasonló képződménye előzi meg.

Felszín alatti vizek

A város közigazgatási területén hidrogeológiai szempontból kétféle víztípust lehet elkülöníteni.

Talajvíz:

A talajvíz szintje 2,1-6,7 méter között alakul, jelentős mennyiségű. Mivel a nyílt víztükrű talajvíz viszonylag közel helyezkedik el a felszínhez, a felszíni szennyeződések majdnem mindenhol kimutathatók. Kémiaileg kalcium-magnézium-hidrokarbonátos.

Rétegvíz

Rétegvizeknek az első vízzáró réteg alatti összletekben található vizeket nevezzük.

A Ráckevei kistérségben a felszín alatt nagy jelentőségű és bő vízadóképességű vízkészletet hordozó pleisztocén kavicsréteg található. Így a térség a vízbázis biztosítottsága szempontjából kedvező helyzetben van. A kavicsrétegben tárolódó víz minőségét és vízadóképességét a tápláló Duna vizének minősége és mindenkori vízhozama alapvetően befolyásolja. A folyam nem megfelelő vízminősége, valamint a fővárosban bevezetett szennyvizek további terhelése, valamint a Csepel-szigeten helyenként még erős talaj-, talajvízszennyezés (szennyvízszikkasztás, hulladék, reptéri szennyezés, iparterületek, stb.) potenciális veszélyt jelentenek az ivóvízkészletek vízminőségére.

A rétegvíz átlagos mennyisége 1,1/s.km² körül van.

A szennyvíz felosztottsága, elvezetése:

Ráckeve Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 14/2003.(VI.23.) rendelete szabályozza a közműves szennyvízelvezetést, kezelést és a települési folyékony hulladék szállítását, kezelést.

A nem csatornázott részeken a közcsatornázás megvalósításáig a szennyvízelvezető hálózatba nem csatlakozó ingatlanok esetén a keletkezett folyékony hulladék gyűjtéséről, kezeléséről és rendszeres elszállításáról a külön jogszabályban meghatározott műszaki és közegészségügyi előírások alapján a tulajdonos köteles gondoskodni. A folyékony hulladék leürítési helye a Ráckeve és Térsége Szennyvíztisztító Telep.

Föld

Mezőgazdasági szempontból a ráckevei térség talaja közepes ill. a közepesnél valamivel gyengébb termőképességű. A talajminőség változatos, általában dél-keleti irányba romlik, sok helyen szikes talajba megy át. A változatos talajadottságokat jól tükrözi a szántóterület aranykorona értéke, mely elég változatos képet mutat, 8-28 aranykorona között alakul. Ráckeve valamivel kedvezőbb adottságú talajjal rendelkezik

A legmagasabban fekvő pontokat rozsdabarna erdőtalajok, illetve különböző mértékben humuszosodott homoktalajok borítják. A homokos talajképző kőzet miatt gyenge termőképességű talajok. Erdőtalajok a kiskertes terület körüli erdők térségében találhatóak. A lejjebb fekvő területeken csernozjomok alakultak ki, amelyek a mélyebben fekvő területeken beolvadnak különböző réti és öntéstalajokba.

Az emberi tevékenységi hatása a kialakult talajminőségre

Már jelenleg is, de a későbbiekben egyre nagyobb problémát fog okozni, hogy a talajerő visszapótlás (műtrágyázás, szerves trágyázás) mértéke a 80-as évek elejéhez képest negyedére, ötödére csökkent. A szerves-trágyázott terület nem éri el a szántóterület 2 %-át sem. A talajerő visszapótlás ilyen mértékű elmaradása a termőképesség gyors leromlását fogja eredményezni.

Természetvédelem

Napjainkban egyre hangsúlyosabban vetődik fel a természeti adottságok humán értékei használatának igénye, a természetes élőhelyek, tájképi értékek védelmének szükségessége, természet-közeli állapotuk hosszú távú fenntartásának követelménye. Egyszerre kell a hasznosítás és a megőrzés – egyzóval a környezetgazdálkodás – szempontjait úgy ütköztetni, összehangolni, hogy a természeti adottságok és értékek, mint a közösség tulajdona, hosszú távon megmaradhasson, megújulhasson és szolgálhassa utódaink örömét és érdekeit. A fenntartható fejlődés elvét kell szem előtt tartani, tehát a jelenben meglévő erőforrásokat oly módon kell hasznosítani, hogy a jövő generáció számára is biztosított legyen az ezzel való gazdálkodás lehetősége.

Élővilág

A Dunavarsány, Szigetcsép, Szigetszentmiklós és Taksony térségében húzódó, összesen 700 hektár kiterjedésű úszóláp gazdag élővilággal rendelkezik. Az úszólápok vízminőségvédelmi szempontból nagyon fontosak, ugyanis habár felveszik a vízből a tápanyagot, nem juttatják azt vissza, hanem tőzeg formájában elraktározzák.

Ezek a különleges, szigetszerű képződmények egyúttal ritka, védett növényfajok élőhelyei is. Megtalálható itt számos orchideaféle vagy tőzegmohafaj, de olyan ritka és védett madárfajoknak is menedéket nyújt, mint a szürke- és a törpegém, bölömbika, pettyes- és kis vízicsibe, cigányréce, a halak közül pedig a réti csík, vagy a lápi póc.

Védett természeti értékek

Helyi jelentőségű védett területek védelmét a Ráckeve Város Önkormányzatának Képviselő-testületének a **fák védelméről szóló 3/2001. (IV.2.)** számú rendelete

E rendelet szerint a védelem alá helyezett területek a következők:

- a) Ráckeve város közigazgatási határain belül a Ráckevei-dunaág mindkét partjának 50 m-es sávja
- b) Angyali-sziget,

- c) Kerekzátany-sziget,
- d) Senki-sziget,
- e) Melegvízű strand és környéke, azaz a Szigetszentmárton felé vezető országos közút, strand bejáró út, Dunagát, és az Autósmozi által határolt terület,
- f) Savoyai-kastély és környéke, azaz az Árpád-tér, Duna, Malom-öböl, benzinkút, Kinizsi utca, Gárdonyi sor által határolt terület,
- g) Balabán-sziget,
- h) Szullai-tó és környéke, azaz a Dr. Skultéti utca, Péterbíró utca és Dunagát által határolt terület,

Település és épített környezet

Infrastruktúra

Úthálózat

A város közlekedés-földrajzi fekvése jó. A városhoz közel halad el az 51-es út, ami gyors összeköttetést biztosít a fővárossal

Feladatok:

- a város úthálózatának felújítása, a pénzügyi lehetőségek függvényében aszfalt burkolattal való ellátása,
- városközpont felújítása,
- a belterületi földes utak aszfalttal történő ellátása,
- járdaépítések folytatása a város területén,
- a külterületi földúthálózat rendszeres karbantartása,

Köztisztaság, hulladékkezelés

A köztisztasággal, a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos hulladékkezelési helyi közszolgáltatásokról, a szervezett köztisztasági közszolgáltatás kötelező igénybevételéről, valamint a közterületek tisztántartásáról a Ráckeve Város Képviselő-testületének 22/2003.(X.18.) rendelete szabályoz.

Épített környezet

A települési környezet az ember által mesterségesen kialakított anyagi rendszer, amelynek alapvető funkciója az ember mindennapi életéhez elengedhetetlen társadalmi szükségletek kielégítése.

A város polgárainak, a településre érkező vendégek, az átutazók közérzetét alapvetően befolyásolja a település közterületeinek, utcáinak állapota, tisztasága, rendezettsége.

Rendezett településkörnyezeti megjelenés, gondozott utcák jellemzik a települést. Összességében megfelelő a városkép.

A települési környezet állapotát jellemző tényezők:

- az épületek állapota, a települési infrastruktúra és a köztisztaság helyzete,
- az iparból és közlekedésből adódó légszennyezés,
- a közterületek állapotának elhanyagolása pénz hiányában,
- a települési zöldfelület aránya.

Az emberi egészség alakulásának környezeti összefüggései:

Az emberiség a természet szerves része. Befolyását a természetre létszámának nagyságrendje, valamint a természetre kifejtett hatása határozza meg: 1) lakónépesség, 2) élveszületés, 3) halálozás,

A szilárd tüzelőanyag felhasználása, a földgáz program megvalósulása kapcsán, lényegesen csökkent illetve további csökkenéssel lehet számolni, ami szintén javíthatja a város levegőjének tisztaságát.

A biológiai eredetű légszennyezők közül legjelentősebb a parlagfű allergizáló hatása, de a nyír, kőris, mogyoró pollenek hatását is figyelembe kell venni a város belterülete fásítási tervének elkészítésénél, gondoskodni kell a parlagfű szervezett és hatékony irtásáról.

A lakosság jó minőségű, tiszta vízzel való ellátása alapvető fontosságú.

A közlekedésből, üzemek működéséből eredő magas zaj szintek káros hatással vannak az emberi egészségre.

Épített környezet:

Az épített környezet állapotával kapcsolatos fő problémák:

- a, a lakásállomány, a lakóépületek állapotának romlása, (*lakásállomány*),
- b, a középületek, közterek (pénzügyi források hiánya, kialakult emberi magatartásformák, viselkedéskultúra) (*közlekedés*),
- c, műemlék jellegű épületek állapotromlása.

A belterület rendelkezik vezetékes ivóvíz-, villany-, gáz- és telefonhálózattal. Utcáit aszfalt utak, járdák és virágágyások övezik. Napi több helyi és távolsági buszjárat indul, illetve érinti a várost. A lakosság ellátását Posta, vegyes élelmiszerboltok, vendéglátó helyiségek végzik.

Zaj- és rezgésterhelés

Zaj- és rezgésvédelmi szempontból a terület beépítésével, használatával és az ott alkalmazható technológiák üzemeltetésével kapcsolatban a 8/2002. (III. 22.) KöM-EüM együttes rendelet előírásai veendőek figye-

lembe. A zaj- és rezgésvédelmi követelményeket a területrendezési tervekben érvényre kell juttatni. A környezetbe zajt, illetve rezgést kibocsátó és a zajtól, illetőleg rezgéstől védendő létesítményeket úgy kell tervezni, egymáshoz viszonyítva elhelyezni, *hogy* a zaj és a rezgés ne haladja meg a megengedett zaj-, illetőleg rezgésterhelési határértékeket.

Egyének és vállalkozások - működésük során - csak *a védendő létesítményekre előírt határértéket meg nem haladó zaj- és rezgésterhelést okozhatnak*. A már meglévő üzemi zaj- és rezgésforrások környezetében beépítésre kerülő területek esetében a 8/2002. (III. 22.) KöM-EüM együttes rendelet határértékei kell teljesüljenek.

A lakóterületeket, a beépítetlen külterületi mezőgazdasági területeket zajvédelmi szempontból *a „Lakóterület falusias, kertvárosias beépítéssel”* területi osztályba sorolhatjuk.

Az ipari-, kereskedelmi-, szolgáltató- és gazdasági területek zajvédelmi szempontból generálisan *a „Gazdasági terület és különleges terület”* területi kategóriába sorolandók.

Belterületen, lakóterülettel határos kereskedelmi és szolgáltató terület céljára a szigorúbb *„Lakóterület, vegyes terület”* kategóriába sorolást célszerű alkalmazni.

A városlakók nyugalmát zavaró zajforrások a következők lehetnek:

- közlekedés
- ipari üzemek
- egyéb zajforrások (kereskedelmi-, vendéglátó egységek, diszkók és zenés szórakozóhelyek, valamint a lakosság által okozott egymás közötti zavaró zajokozás).

Üzemi zaj:

Az ipari üzemek zajkibocsátása különösen a lakóövezetbe ékelődött termelő üzemek esetében okoz a lakosok nyugalmát zavaró zajhatást.

Fontos az egyes eltérő használatú övezetek (pl.: lakó, ipari) egymástól történő lehatárolása. A két övezet határán fásítás, zöldfelület kialakítása célszerű.

Az indokolatlan zajokozást, - diszkó, zenés szórakozóhelyek, zene szolgáltatására alkalmas, valamint a kereskedelmi szolgáltató egységeknél üzemelő hangosító berendezések zajkibocsátását a környezetvédelem részleges helyi szabályairól szóló **12/2001. (IX. 24.) számú helyi rendelet határozza meg.**

A lakosság tudatformálása

A helyi lakosság környezethez való viszonya nem csupán a társadalmi és családi háttér függvénye, de befolyásolja a közösségi lét, illetve a települési és megyei önkormányzat környezeti stratégiája. Érdemes tehát részletesen megvizsgálni a lakossági véleményeket, illetve a társadalmi kezdeményezések célját és folyamatát. Ezzel képet kaphatunk arról, hogyan érdemes egy adott közösségben tájékoztató-tudatformáló stratégiánkat alakítani. Ebbe nem csupán a gyerek- és fiatalkori nevelés tartozik bele, hanem a közvetett, felnőttekre ható tudatformáló tevékenység is. Ez utóbbinak része a környezetvédelem területén kifejtett civil aktivitás indirekt hatása is. Az átalakuló igényekre válaszképpen fontossá vált, hogy nemcsak az egyén vagy a család szintjén, hanem a társadalom magasabb szintjein is megfogalmazódjon a mindennapi, rövid és hosszú távon tapasztalható környezeti gondokra való odafigyelés gondolata. Erre nem csupán környezetvédelmi szabályok, intézkedések bevezetésével van szükség, hanem folyamatos, tudatos szemléletformáló tevékenységgel is. A város kiemelten figyelmet szentel a környezeti nevelés hatékonyságának növelésére, nemcsak a gyermekek estében, hanem a lakosság környezeti tudatosság széleskörű elsajátítása érdekében is.

Fenntarthatósági tervek és célok

A települési környezet tisztasága

A közvetlen települési környezet képezi az ember mindennapi életterét. A települési közterületek (utak, járdák, parkok állapota) rendezettsége, tisztasága, a megfelelő növényzet – elsősorban őshonos, tájbaillő fajok felhasználásával - nagymértékben javíthatja az ott élők közérzetét. A tisztaság és a növényzet számottevően növeli az ingatlanok értékét is. A szerepe van a káros környezeti hatások, a porterhelés a gáz állapotú szennyező anyagok és a zaj csökkentésében.

Cél: Kevesebb környezeti stresszhatást eredményező, jobb környezeti állapotjellemzőkkel rendelkező települési környezet kialakítása és fenntartása.

Feladat:

- ~~Önkormányzatnak felül kell vizsgálni a rendeletben szabályozott közterületek tisztántartásának rendjét, rögzíteni mind a lakók, mind az önkormányzat kötelezettségét.~~
- ~~A folyamatosan használaton kívüli, beépítetlen belterületi magáningatlanok rendben tartására, gondozására kötelezettség előírása.~~

A közterületek tisztántartásának rendjéről, az önkormányzat és a lakók

kötelzettségiről, a magáningatlanok rendbentartásának, gondozásának kötelezettségéről szóló szabályokat az önkormányzat 22/2003. (X. 18.) számú rendelete határozza meg.

- A településen közterület felügyelők felelősek a köztisztaságért, és annak érdekében, hogy még hatékonyabban elláthassa feladatát, növelni kell a műszaki-, tárgyi-, jogi-, és anyagi feltételeket. A szemetelőkkel szembeni hatékonyabb fellépés, tettenéréssel és bírság kiszabásával.
- A településen szemétygyűjtők kihelyezéséről és folyamatos fenntartásáról gondoskodni kell. A kihelyezésnél és pótlásnál figyelembe kell venni a jelentkező lakossági igényeket. Ezzel a forgalmas közterületeken képződő hulladék kulturált gyűjtése és elszállítása megoldható. Továbbá szankciók érvényesítésével, tettenéréssel, pénzbírsággal kell megoldani a drága szemétygyűjtő edényeket megrongálókat.

Csapadékvíz-elvezetés

Jelentős problémát okoz a megfelelő csapadékvíz elvezető rendszer hiányosságai. Jelen esetben nagyobb záporok esetében az utak szolgálnak vízvezetőként. További probléma a meglévő vízvezető árkok nem megfelelő állapota, mely sok esetben alkalmatlanná vált a csapadékvíz elvezetésére.

Cél: A kiépített és épülő csapadékvíz-elvezető rendszer fejlesztése, országos átlagot meghaladó állapot elérése, megfelelő karbantartás megvalósítása.

Feladat:

- Ki kell építeni a település teljes területén a csapadékvíz-elvezető és tisztító rendszert.
- A településen a csapadékvíz elvezetése szikkasztóárkokba történik, mely árkok karbantartásáról és tisztításáról folyamatosan gondoskodni kell.
- Az újonnan létesítendő, illetve a felújítandó utak tervezésekor ki kell térni a csapadékvíz elvezetésére is, és a kivitelezés során csak olyan útépitést hajthatnak végre, amelyben a csapadékvíz elvezető rendszert megnyugtatóan tudják kiépíteni.
- Csapadékvíz elvezető árokba szennyvizet, vagy állattartás

hulladékait tartalmazó szennyvizet még előtisztítás után sem szabad bevezetni.

Kommunális hulladékkezelés

A hulladékgazdálkodás nem képzelhető el megfelelő műszaki védettséggel rendelkező, megfelelő környezeti feltételek közé telepített hulladékgazdálkodási létesítmények nélkül. Ehhez elengedhetetlen a regionális kezdeményezés és koordináció mellett létrejövő településcsoportok (társulások) létrehozása, amelyek hulladékgyűjtés és ártalmatlanítás szempontjából összetartoznak. Egy ilyen rendszer jelentősen növeli a munka hatékonyságát, javítja és meggyorsítja a hulladékgazdálkodási, illetve hulladékkezelési feladatok komplex és hatékony megoldását.

Cél: A jelenlegi hulladékgazdálkodási gyakorlat felszámolása, szelektív hulladékgyűjtés bevezetése hulladékudvarral és gyűjtőszigetekkel

Feladat:

- Az illegális szemétkerakó-, és szennyező anyag ürítési helyek felszámolása, a tevékenység tiltásának táblával jelölése. A tevékenység gyors és hatékony végrehajtása érdekében igénybe kell venni a közhasznú munkásokat – megfelelő szerszámokkal, szállító járművel ellátva – a szükséges irányítás mellett. Ezt a tevékenységet nem kampányszerűen, hanem folyamatosan szükséges végezni, mivel az a tapasztalat, hogyha valahol leraknak egy kisebb kupac szemetet és az nincs rövid időn belül eltakarítva, akkor az rövid időn belül felhalmozódik.
- A termékdíjas hulladékok teljes körére kiterjedő szelektív hulladékgyűjtési rendszer kidolgozása és megvalósítása, csatlakozás a dél-alföldi rendszergazdához.
- A háztartási hulladékban lévő veszélyes hulladékok szelektív gyűjtési rendszerének teljes körű kiterjesztése.
- Az építési és bontási hulladékok illegális lerakásának megelőzése az építéshatósági eljárások során.
- A lakosságnál komposztálásra alkalmas edényzet kihelyezése a háztartási hulladékban jelenlévő szerves anyag mennyiség csökkentése céljából.
- Felvilágosító-tudatformáló tevékenység a lakosság körében a hulladékmennyiség csökkentése, a szelektív gyűjtés szabályainak

közös kialakítása és betartása érdekében.

Zaj- és rezgés elleni védelem

A zaj – és rezgés elleni védelmet műszaki, szervezési módszerekkel kell megoldani:

- a zaj- és rezgésforrások zajkibocsátásának, illetve rezgésgerjesztésének csökkentését,
- a zaj- és rezgésterhelés növekedésének mérséklését vagy megakadályozását,
- a tartósan határérték felett terhelt környezet utólagos védelmét, valamint,
- a passzív akusztikai védelmet (intézkedési terv kidolgozása során) a tervezett fejlesztések és terület felhasználások zajvédelmi szempontú vizsgálata során.

Cél: A lakosság egészségvédelme, a településen pihenést, kikapcsolódást kereső vendégek nyugalma érdekében a környezeti zajok elfogadható szintre mérséklése.

Feladat:

- A meglévő zaj és rezgés források feltárása, pontos nyilvántartása, zajkibocsátási határérték megállapítása, a meglévő problémát okozó zajforrások kibocsátásának csökkentése, korlátozása, település zajtérképének elkészítése.
- Zaj- és rezgés elleni védelem bármely zajt kibocsátó létesítmény csak abban az esetben üzemeltethető, vagy építhető, illetve bármely tevékenység csak abban az esetben folytatható, ha az általa kibocsátott zaj mértéke a környezetben a vonatkozó rendelet szerinti határértéket nem haladja meg.
- A gazdasági területi és lakóterületi funkció megengedett zajterhelési határérték eltérése 10 dB. A zajhatás csillapítása érdekében a gazdasági terület határán belül egy 20 m széles, háromszintű, vegyes fajú, örökzöldeket is tartalmazó zajvédő cserje- és erdősávot javasolt telepíteni. A gazdasági területek körüli mezőgazdasági területek ne legyenek beépíthetők.
- Zajkibocsátással járó tevékenység (üzemlétesítés, felújítás, üzembe helyezés, építés) megkezdése előtt a területileg illetékes felügyelőségtől zajkibocsátási (emissziós) határérték megállapítását kell kérni és annak betartásáról gondoskodni kell.

- A közút zajcsökkentése passzív zajvédelmi intézkedésekkel érhető el (növénytelepítés, az út felőli védendő épületek nyílászáróinak zajvédő üvegezése).

Levegőtisztaság védelem

Az utóbbi két évszázadban a földön a levegő összetétele jelentősen megváltozott, ugyanis egyes légköri nyomgázok és aeroszol részecskék légköri mennyisége világszerte rohamosan emelkedik. Az emberiség létfeltételeit is veszélyeztető következmények elkerülése csak nemzetközi összefogással lehetséges, amelyben Magyarországnak és a településnek is az arányos felelősség elve alapján kell szerepet vállalnia.

Az éghajlatváltozás kockázatát csak az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével lehetséges megelőzni. E gázok kibocsátása az energiatermelés, a közlekedés, egyes ipari tevékenységek és az intenzív mezőgazdasági termelés rovására írható, így a légkör védelme végső soron a nemzetgazdaságokat átszövő energetikai, közlekedési infrastruktúra, illetve a termelési-termesztési rendszerek fenntarthatóbb fejlesztését jelenti.

A globális folyamatok mellett helyi szinten nem az üvegházhatású gázok, hanem az emberi egészséget, az ökológiai rendszert és az épített környezetet is fenyegető légszennyező anyagok okoznak komoly gondokat. Ezek forrásai szintén az energetikai és más iparágak, a mezőgazdaság, a közlekedés, a szolgáltató ágazat, a lakossági fűtés – tehát antropogén eredetűek. Olykor a természet maga is nagymértékben hozzájárul a légszennyezéshez (vulkán kitörés, aszály, hévízforrások, stb.). A légszennyezők e csoportjának hatása általában jóval gyorsabban érzékelhető (napok, hetek, súlyos esetekben percek alatt), mint az üvegház hatású gázok esetében.

A légszennyező anyagok szilárd (por, korom, pernye), gáz (kéndioxid, nitrogén oxidok, kénhidrogén, ammónia, szénmonoxid, metán, alacsony forráspontú szerves anyagok) és gőz (üzemanyag gőzök, közepes és magas forráspontú szerves anyagok) lehetnek. A szilárd légszennyezőkhöz gyakran kötődnek az egészségre különösen káros szerves mikroszennyezők (policiklikus aromás vegyületek, dioxinok, oldószer-gőzök, stb.). Ezen anyagok egy része a légkörben rövid élettartamú, így csak a kibocsátási pont szűkebb környezetében (néhány 100 m – néhány km) van jelentős hatásuk. Ugyanakkor egyes anyagok (pl. savas oxidok) regionális, mások (freonok, perzisztens szerves vegyületek) globális szinten is kifejtik káros hatásukat.

A települési környezetvédelmi programban nagy figyelmet kell fordítani a légszennyezők e csoportjába tartozó anyagok csökkentésére is, mivel ezek lokálisan és rövidtávon hatnak mind a lakosság egészségi állapotára, mind pedig az élővilágra és az épített környezetre.

A településen az ipar relatíve kisebb jelentőségű, így környezetterhelő tevékenység a közlekedés. A forgalom jelenleg rendszerint műszaki védelem nélkül érkezik a településre, s gyakorlatilag a járművezetők belátásán múlik a sebességcsökkentés. A közúti közlekedési kibocsátások alakulásában három tényező játszik fontos szerepet: az üzemanyag és a gépjármű-állomány minősége, valamint a gépjárműhasználat mennyisége.

Cél: A jó levegőminőség fenntartása, a település környezeti levegőminőségének javítása, különösen a NO_x , SO_2 , és az ülepedő porszennyezés vonatkozásában.

- A belterületi állattartás miatti szaghatás allergizáló következményeire való felhívás, a belterületi állattartás jogszabályi környezetének felülvizsgálata, szigorítása. **2008-ban módosítottuk az állattartásról szóló helyi rendeletünket, az újraszabályozás a 6/2008. (III. 31.) számú rendeletben történt.**
- A település belterületén lévő rendszeresen kezelt zöldfelület, park, virágágyás talaja megfelelő morzsás szerkezetű, de szerves anyagpótlásuk a változékony időjárás miatt folyamatosan szükséges.
- Játsszótér vagy parkoló céljára használt zöldfelületek kitaposott növényzetét pótolni kell és az eredeti funkcióját helyreállítani, vagy valós igény esetén kiépített pormentesített utat, parkolót kell létesíteni. **E feladatokat az önkormányzat tulajdonában álló Ipari Park Kft látja el.**
- Jelentős porszennyező források a városba a burkolt úttest és a járdák, illetve kerítés közötti növényzet nélküli területek, tisztítatlan járdák. Ezek rendben tartása érdekében érvényt kell szerezni az ingatlantulajdonosok, használók ez irányú kötelezettségeire vonatkozó előírásainak, és kezdeményezni kell a növényzet nélküli felületek gyepesítését. **A köztisztasági rendeletünk betartását a közterület-felügyelő folyamatosan ellenőrn.**
- A közterületen tárolt építési- és bontási anyagokat (homok, folyami sóder, bontási törmelék, stb.) takarással kell ellátni a porszóródás megakadályozása érdekében. A takarás alkalmazását a közterület-használati engedélyben kell előírni.

- A pollenszennyezés mértékének csökkentése érdekében a kezelt zöldfelületeken a kaszálást a virágzás előtt minden esetben el kell végezni. A közterületek fásítása és a fafajta váltás során a légszennyezés szempontjából kedvezőtlen hatású fafajok (nyárfa, nyírfa, platán) telepítését kerülni kell.
- A települési zöldfelületek mennyiségét és minőségi állapotát továbbra is fejleszteni szükséges. **Ennek érdekében hirdetünk minden év tavaszán Virágos Ráckevéért programot, mely nagyon népszerű a lakosság körében.**
- A **12/2001. (IX. 24.) számú helyi** rendeletben szabályoztuk, hogy a fűtési idény alatt a lakosság mely anyagokat használhatja fel fűtési célokra és melyeket nem. Ezzel a veszélyes anyagok égetését (pl. gumi, műanyag, stb.) kívánjuk meggátolni, és visszaszorítani.
- Megújuló energiaforrásokra való áttérés ösztönzése.
- Fosszilis energiahordozók hatékonyabb átalakítása (kis fajlagos szennyezőanyag-kibocsátású, korszerű tüzelőberendezések alkalmazásának támogatása).
- A káros kibocsátás csökkenését eredményező építőipari, építészeti megoldások megvalósításának támogatása, ösztönzése (passzív napenergia hasznosítás, hőszigetelés).
- Az avarégetés káros hatásának, a komposztálás hasznosságának propagálása. Az avarégetés rendjének, tiltásának szabályozása a **12/2001. (IX. 24.) számú** önkormányzati rendeletben már megtörtént.

Ivóvízellátás

A víz alapvető, pótolhatatlan lételeme minden élőlénynek. Az érintetlen vagy természetközeli állapotú tiszta felszíni vizek a biodiverzitás megőrzése szempontjából kiemelt jelentőségűek. A víz természeti erőforrásként is értékes. A felszíni és felszínalatti vizeket megannyi gazdasági tevékenységhez használják fel: turizmus, mezőgazdaság, ipar, bányászat és nem utolsósorban természetesen ezek az ivóvíz legfőbb forrásai. A víz megújuló természeti erőforrás, azonban a 3. Víz Világ Konferencián (Kiotó, 2003. március) is megfogalmazásra került az utóbbi évtizedek azon jelentős felismerése, hogy nem körültekintő használata és a globális igények szakadatlan növekedése (népességnövekedés a gazdasági növekedés, fogyasztás, „életszínvonal” növelés kényszerével párosulva) következtében az egészséges édesvíz hiánytól szenvedő lakosság aránya rohamosan emelkedik, a fenntarthatóságot veszélyezteti, mitöbb, diplo-

máciai vagy akár fegyveres konfliktusok robbanhatnak ki a nem is oly távoli jövőben. Ennek elkerülése, érdekegyeztetés, a vízkészletek takarékosabb felhasználása érdekében számos globális kezdeményezés indult, mint pl. a „Water for Peace” – Víz a Békéért – program.

Cél: Ivóvízbázis védelme, a vízminőség javítása, a fenntartható vízkészlet-gazdálkodás megteremtése.

Feladat:

- Azokat a lakosokat, akik nem csatlakoztak még rá a hálózatra, meg kell győzni a rendszer előnyeiről.
- A vízminőségi előírások betartása miatt a vízműben további vízkezelés, technológiai-korszerűsítés szükséges, ugyanis az újszabványoknak megfelelő vízminőség javítást a vízműnek meg kell oldani.
- A kutak területén védőterületek kijelölése szükséges a 123/1997. (VII.18.) Kormányrendelet alapján.
- Továbbá szorgalmazni kell az eltömített artézi kutak újra megnyitását, melynek kimagaslóan egészséges, tiszta a vize.

Energiagazdálkodás

Világszerte erős törekvés mutatkozik a megújuló energiaforrások hasznosítására, egyrészt a fosszilis energiahordozók felváltása, másrészt a környezeti kockázat csökkentése, harmadrészt pedig az energiaexport függőség csökkentése érdekében (az Európai Unió energiaexportja 70 %, amit 2010-ig 50%-ra kíván csökkenteni). A megújuló energiaforrások alkalmazása a terület- és gazdaságfejlesztés kiemelkedő fontosságú területe gazdasági, szociális és környezeti szempontból egyaránt. A hagyományos fosszilis energiahordozók (kőszén, kőolaj, földgáz) ára egyre inkább emelkedik és utóbbiak esetében a készletek kimerüléséhez közeledve hosszabb távon még erőteljesebben fog emelkedni, amivel a lakosság jelentős része képtelen lesz lépést tartani. Másrészt, a kőolaj és gázárak növekedése nyomást fog gyakorolni a kőszén felhasználás növelése irányában, amely a már ismert környezetvédelmi problémák (savas eső, pernye, stb.) ismételt súlyosbodásához vezet, amennyiben megfelelő alternatív energiaforrások fejlesztése nem történik meg. Az elkövetkező 1-2 évtized átmeneti állapotnak tekintendő, amikor a hagyományos energiahordozók közül a legkisebb szennyezést okozó földgáz használatát célszerű növelni.

Feladat:

- A közvilágítás céljából működtetett hálózat rekonstrukciójakor vagy új hálózatok kiépítésekor, a hagyományos izzók, lámpák lecserélésekor törekedni kell az energiatakarékos nátrium lámpák és kompakt fénycsövek alkalmazására, illetve ezzel egyidejűleg a lámpatestek egységesítésére.
- A gázenergia ellátás kapacitási és infrastrukturális oldalról megoldott. Ez által a településen mind a szilárd, mind a folyékony energiahordozók iránti igény minimális.
- A belterület gázenergia szempontjából ellátott, azonban külterületek gázellátását szorgalmazni kell.
- Fenntartható fejlődés szempontjából nélkülözhetetlen az alternatív energiaforrások előtérbe kerülése a hagyományos energiahordozókkal szemben. Az alternatív energiák közül elsősorban a geotermikus energia, vagyis a termálvíz jöhet szóba. Másodsorban számításba jöhet még a mezőgazdaságból származó biomassza, illetve a hulladék kezelés során hasznosítható biogáz energia nyereség céljából. Utána kell járni, hogy hol és milyen alternatív energiaforrást előállító üzemek épültek és azok milyen hatásokkal dolgoznak.
- Energiahatékonysággal, megújuló, alternatív energiaforrások alkalmazásával összefüggő ismeretek népszerűsítése, terjesztése, az iskolai oktatásba történő beillesztése, kampányok, tanfolyamok szervezése, kiadványok szerkesztése.

Zöldterület-gazdálkodás

Az épített környezet, azaz a település védelme, fenntarthatóvá, élhetőbbé tétele természetvédelmi, tájvédelmi, környezetegészségügyi és nem utolsósorban érzelmi-hangulati, mentális kérdés. Természetvédelmi kérdés abban a tekintetben, hogy hogyan illeszkedik az ökoszisztémába, mekkora térrészt foglal el és mekkorát használ fel. Tájvédelmi, tájésztétikai kérdés, hogy beleilleszkedik-e a tájszerkezetbe, vagy inkább további megbontását, feldarabolódását okozza. A település szerkezete, zöldfelület-rendszere, arculata nagyban meghatározza a lakosság hangulatát, egészségét, azaz döntően befolyásolja az életminőséget.

A település épített világa, az épületek, utak, műszaki létesítmények rendszere biztosítja a település működőképességét, az egyes települési funkciók közti szükséges kapcsolatokat.

Cél: Kevesebb környezeti stresszhatást eredményező, jobb környezeti állapotjellemzőkkel rendelkező települési környezet kialakítása és fenntartása.

Feladat:

- A fák a zöldfelületi rendszer legfontosabb elemeit alkotják, és környezetvédelmi szempontból is domináns a szerepük.
- A település jól fásítottnak számít, azonban a fajok összetételét, arányát a következő években folyamatos munkával módosítani kell a megfelelő irányba (Egyes fajok arányának csökkentése, mások növelése, betegségre érzékeny fajok elhagyása, gyümölcsfák tiltása).
- A közterületek gondozása (legalább évente két-háromszori kaszálás, évenként nyésés), a település körül a legveszélyeztetettebb részeken (utak széle, hulladéklerakásnak kitett területek, stb.) függetlenül a terület jellegétől.
- Kertek, más ingatlanok tulajdonosainak kötelezése a gyommentesítésre. **(Ezt a feladatot folyamatosan végezzük)**
- Az eltávolított biomassza szelektív gyűjtése, komposztálása.
- A fejlesztések során a fában szegény területeket kell előnyben részesíteni.
- A zöldfelület fejlesztésében fokozott hangsúllyal szerepelnek a települési kis terek, amelyek potenciálisan a településképre jellemző, csendes pihenőparkok kialakítását, fejlesztését teszik lehetővé. **Ezt szolgálja a Virágos Ráckevéért program, valamint a közterületek „örökbefogadása”.**
- Magánházak előtti terület gyepesítése és védelme, szabályozni az ok nélküli gyep kiirtást.

Természeti és építészeti értékek védelme

Az országos és helyi védettség alatt álló természeti értékek védelme, a mű- emlékek, régészeti lelőhelyek, a városszerkezet és a városkép védelme. Ezek állagmegóvásán túl törekedni kell a védett értékek körének bővítésére.

Cél: az országos és helyi jelentőségű védendő értékek feltárása; a védett és védendő értékek állagának megóvása, társadalmi elismertségük növelése; a természetvédelem igényeinek szem előtt tartása a már elhatározott vagy tervezett térségfejlesztési programoknál (pl. úthálózati, iparterületi és közműves fejlesztési elhatározások).

Feladatok:

- A helyi és országos védettségű értékek állagának megóvása, fenntartása és a természetvédelmi területek tervezettnél megfelelő bővítése, a védelem kiterjesztése.
- Az értékek állapotának és a változásoknak nyomon követésére együttműködés kialakítása a természetvédelemben érdekelt/érintett szervezetekkel.
- A belváros területe műemléki jellegű védettséget élvez amit a környezetvédelmi beavatkozások, városfejlesztési döntések kapcsán is szem előtt kell tartani (közlekedési kapcsolatok, forgalomszervezés, zaj- és rezgés elleni védelem, stb.).

Helyi közlekedésszervezés

Az EU új közlekedésfejlesztési irányelve kimondja, hogy át kell gondolni a közlekedési infrastruktúrák rendszerét, és törekedni kell a meglévő hálózatokon, a meglévő feltételek javításával, környezetkímélő módon megoldani a gazdaság szállítási, és személyforgalmi igényét. Az utak vonatkozásában a szélességnél figyelembe kell venni a távlati közművesítést (vízvezeték, földkábel) a csapadékvíz-elvezetést.

Feladat:

- Meglévő útszakaszok, belterületi utak korszerűsítése, biztonságossá tétele és karbantartása.
- Új útszakaszok tervezése és építése a környezet- és természetvédelmi szempontok figyelembe vételével.
- A kerékpáros és gyalogos közlekedés népszerűsítése és feltételeinek javítása.
- Elkerülő út építése.
- Az előírt sebesség betartását elősegítő műszaki megoldások kialakítása.
- A biztonságos gyalogosközlekedés elősegítése (járdák, gyalogátkelőhelyek létesítése).
- A közlekedés környezeti hatásait (zaj, por) mérséklő növényzet telepítése.

Az épített környezet védelme

A település szerkezete, zöldfelület-rendszere, arculata nagyban meghatározza a lakosság hangulatát, egészségét, azaz döntően befolyásolja az életminőséget.

A település épített világa, az épületek, utak, műszaki létesítmények rendszere biztosítja a település működőképességét, az egyes települési funkciók közti szükséges kapcsolatokat.

Cél: A településkép harmóniájának fokozott védelme.

Feladat:

- A veszélyeztetett lakások, lakóépületek állapotát fel kell mérni, és rendbehozatalához megfelelő stratégiát kell kidolgozni.
- Az esztétikai, történeti és hagyományos, városközpontú szempontokat figyelembe vevő felújítási módszerek és programok megvalósítása a településkép kedvező befolyásolására.
- Térségi összefogással a turisztikai erőforrásainkat és vonzerőnket hasznosítani kell.
- A város teherbíró képességét (fizikai, gazdasági, ökológiai, pszichológiai) teljes mértékben ki kell használni, de nem szabad túllépni.
- A közcélú létesítmények és környezetük fenntartását, kultúrált kialakítását az üzemeltetőkkel közös programban kell összefoglalni, elkészíteni és megvalósítani.
- Egységes, környezetbe illeszkedő hirdető- és útbaigazító tábla rendszer alkalmazása.
- Korszerű infrastruktúra hálózat kialakítása (pl.: elektromos közművek földkábelben létesíthetők).

A célok eléréséhez szükséges intézkedési program

Szervezéssel, intézkedéssel megoldható feladatok

1. A közterületen tárolt építési-bontási anyagokat takarással kell ellátni a porszóródás megakadályozása érdekében.
2. Figyelemmel kell kísérni, hogy az állattartó gazdaságok a környezetvédelem szempontjából megfelelően kezelik a termelés során keletkezett mellékanyagok elhelyezését, hasznosítását. **A belterületi állattartás szabályait felülvizsgáltuk, ennek alapján 2008-ban módosítottuk az állattartási rendeletünket.**
3. Rendeletben szabályoztuk, hogy a fűtési idény alatt a lakosság mely anyagokat használhatja fel fűtési célokra és melyeket nem.

4. A közcélú létesítmények és környezetük fenntartására és kulturált kialakítására programot kell kidolgozni, és megvalósítani. Jogszabályi környezet felülvizsgálata, helyi rendelet szigorítása, határozottabb fellépés, szankcionálás.
5. El kell készíteni a helyi védelemre méltó természeti értékeink állapot-felvételét, ennek alapján ki kell munkálni a területek kezelési és fenntartási szabályait.
6. A településre jellemző, még fennmaradt táji értékek védelmét, a településrendezési tervben érvényesíteni kell.
7. Folyamatosan tájékoztatjuk a lakosságot, az építési és bontási hulladékok illegális lerakásának megelőzésére a település keletkező hulladékokat építési törmeléket a hulladékudvarban és a regionális lerakó területén adhatják le.
8. A környezetvédelmi ismeretek terjesztése érdekében az iskolai képzés segítésére ismeretterjesztő kiadvány térítése az általános iskola számára. Szakmai segítség biztosítása az oktatók részére. Jeles környezetvédelmi akciók keretében szervezett iskolai programok támogatása. A környezettudatos szemlélet, életmód fejlesztése.
9. A helyi médiában induljon rendszeres környezeti tudatot erősítő, a helyi környezeti értékeket bemutató és megóvásuk módjairól tájékoztató sorozat.
10. A Környezetvédelmi Programban meghatározott feladatok végrehajtásához egységes környezetvédelmi rendeletet kell alkotni, zöldfelület gazdálkodási tervet kell készíteni.

Településüzemeltetési többletköltséggel járó feladatok

1. A város belterületén lévő számos, rendszeresen kezelt zöldfelület, virágágyás talajának felújítása, szerves anyag pótlása.
2. Szilárd burkolatú utak, terek, parkolók rendszere takarítása, locsolása, az útszegély melletti földanyag eseti eltávolítása – a város teljes területén – a porszennyezés csökkentése érdekében.
3. A településen a csapadékvíz elvezetése szikkasztóárkokba történik, mely árkok karbantartásáról és tisztításáról folyamatosan gondoskodni kell.
4. Szorgalmazni kell az eltömített ártézi kutak újra megnyitását.

5. A pollenszennyezés mértékének csökkentése érdekében a kezelt zöldfelületeken a kaszálást a növényzet virágzása előtt minden esetben el kell végezni. A közterületek fásítása során légszennyezés szempontjából kerülni kell a kedvezőtlen hatású fafajok telepítését.
6. Felmérés készítése annak érdekében, hogy szükséges-e hulladékgyűjtő edényzet kihelyezése a nagyobb forgalmú, frekventált helyeken.
7. Az illegális szemétkerakó-, és szennyező anyag ürítési helyeket felszámoltuk, a tevékenység tiltását táblával jelöljük.
8. A termékdíjas hulladékok teljes körére kiterjedő szelektív hulladékgyűjtési rendszer kidolgozása és megvalósítása.
9. A háztartási hulladékban lévő veszélyes hulladékok szelektív gyűjtési rendszerének teljes körű kiterjesztése.
10. Játsszótér vagy parkoló céljára használt zöldfelületek kitaposott növényzetét pótolni kell és az eredeti funkcióját helyreállítani. **Ezt a munkát az Ipari Park Kft folyamatosan végzi.**

Beruházási és fejlesztési forrásokat igénylő feladatok

1. Települési szilárd hulladéklerakó monitoring rendszerének tervezése, kiépítése.
2. A lakosságnál komposztálásra alkalmas edényzet kihelyezése a háztartási hulladékban jelenlévő szerves anyag mennyiség csökkentése céljából.
3. Az ivóvíz minőségének felülvizsgálata, megfelelő kezelő rendszer tervezése.
4. Önkormányzati utak minőségének javítása.

Nagyberuházások megvalósítását igénylő feladatok

1. Az ivóvíz minőségének javítására megfelelő kezelő rendszer kiépítése.
2. A biztonságos gyalogosközlekedés elősegítése (járdák, gyalogátkelőhelyek létesítése).

3. Települési, vagy intézményi szinten megvalósítható alternatív energiaforrások felhasználási lehetőségeinek számbavételét követően utána kell járni, hogy milyen alternatív energiaforrást előállító üzemek épültek az országban és azok milyen hatásokkal dolgoznak. A megtérülő projekt kidolgozása, majd megvalósítása.

Záradék:

A Környezeti Fenntarthatósági Tervet Ráckeve Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a/2009. (.....) számú határozatával elfogadta.

Ráckeve 2009. május ...

**Dr. Dávid László
polgármester**